

ВНКЗ ЛОР “Львівська медична академія імені Андрея Крупинського”

“Про унормування вимог до атестації викладачів ЛМА”

Доповідач: Ільчишин О.В. – методист

АТЕСТАЦІЯ

- ▶ Атестація педагогічних працівників здійснюється відповідно до **«Типового положення про атестацію педагогічних працівників»** (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту №1473 від 20.12.2011 р., зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 14.12.2010 р. за №1255/18550 та наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту №1135 від 08.08.2013 р. зареєстрованого в Міністерстві юстиції України **№ 1417/23949 від 16.08.2013 р.**)
- ▶ **МОН ПРОПОНУЄ ДЛЯ ГРОМАДСЬКОГО ОБГОВОРЕННЯ ПРОЄКТ ПОЛОЖЕННЯ ПРО АТЕСТАЦІЮ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ (06.09.2021)**

КРОК ЗА КРОКОМ:

- ➡ 10.10.2022 р. – ПОДАЧА ЗАЯВ
- ➡ 18.10.2022 р. – **АНАЛІЗ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА???** ЗА МІЖАТЕСТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД; **ПУНКТИ ПРОФ.АКТИВНОСТІ???**
- ➡ 20.10.2022 р. – ФОРМУВАННЯ СПИСКІВ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ВЧЕНОЮ РАДОЮ.
- ➡ після подачі заяв – НАРАДА щодо атестації (із вказаними дедлайнами подачі документів та вимоги до атестації)
- ➡ група “Атестація” для узгодження організаційних моментів
- ➡ грудень, березень – плануються наступні перевірки дисциплін в Moodle, електронно та друк;

АНАЛІЗ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА ????? ЗА МІЖАТЕСТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД

➤ ПРИСВОЄННЯ/ПІДТВЕРДЖЕННЯ СПЕЦІАЛІСТ ДРУГОЇ КАТЕГОРІЇ (чергова/позачергова - не менше 2 р.)

- навчально-методичне забезпечення дисциплін(и), яке постійно викладається в міжатестаційний період (Moodle, електронно та друкований варіант) *(до 12⁰⁰ - 15.10.2021 р.)*;
- навчально-методичне забезпечення з нових дисциплін(и) в міжатестаційний період (Moodle, електронно та друкований варіант) *(до оглядової комісії - грудень)*.

АНАЛІЗ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА ????? ЗА МІЖАТЕСТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД

➤ ПРИСВОЄННЯ/ПІДТВЕРДЖЕННЯ СПЕЦІАЛІСТ ПЕРШОЇ КАТЕГОРІЇ (чергова/позачергова - не менше 5 р.)

- навчально-методичне забезпечення дисциплін(и), яке постійно викладається в міжатастаційний період (Moodle, електронно та друкований варіант) (до 12⁰⁰ - 15.10.2021 р.);
- навчально-методичне забезпечення з нових дисциплін(и) в міжатастаційний період (Moodle, електронно та друкований варіант) (до оглядової комісії - грудень);
- не менше двох пунктів професійної активності (до 20.10.2021 р.)
(пункти професійної активності додаються Додаток 1).

АНАЛІЗ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА ????? ЗА МІЖАТЕСТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД

➤ ПРИСВОЄННЯ/ПІДТВЕРДЖЕННЯ СПЕЦІАЛІСТ ВИЩОЇ КАТЕГОРІЇ (чергова/позачергова - не менше 8 р.)

- навчально-методичне забезпечення дисциплін(и), яке постійно викладається в міжатаестаційний період (Moodle, електронно, друк) *(до 12⁰⁰ - 15.10.21 р.)*;
- навчально-методичне забезпечення з нових дисциплін(и) в міжатаестаційний період (Moodle, електронно, друк) *(до оглядової комісії - грудень)*;
- методичні розробки затверджені кафедрою, Факультетською Вченою радою, Методичною радою Академії (+ рецензія/внутрішній рецензент за напрямом та до Методичної ради представити витяг із засідання факультетської вченої ради) *(до 20.10.2021 р., до моменту формування списків)*;
- показове заняття з використанням власної технології навчання *(до 01.03.2022 р.; оформлене окремим протоколом)*;
- відкритий позааудиторний захід *(до 01.03.2022 р.; оформлене протоколом)*;
- не менше чотирьох пунктів професійної активності.

➤ ПРИСВОЄННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ЗВАННЯ «ВИКЛАДАЧ МЕТОДИСТ»

- навчально-методичне забезпечення дисциплін(и), яке постійно викладається в міжтестастаційний період (Moodle, електронно, друк) (до 12⁰⁰ - 15.10.2021 р.);
- навчально-методичне забезпечення з нових дисциплін(и) в міжтестастаційний період (Moodle, електронно, друк) (до оглядової комісії - грудень);
- методичні розробки затверджені кафедрою, Факультетською Вченою радою, Методичною радою Академії (+ дві рецензії/два рецензента за напрямом – зовнішній і внутрішній та відгук на апробацію; до Методичної ради представити 2 витяги: кафедри, факультетської вченої ради);
- методичні розробки апробовані та прорецензовані за міжтестастаційний період (до 20.10.2021 р.) закладами фахової передвищої / вищої освіти, післядипломної освіти, науково-методичними установами або професійними об'єднаннями викладачів, де здійснюється підготовка здобувачів освіти за тими ж спеціальностями та освітніми ступенями (дві рецензії та відгук на апробацію);
- показове заняття з використанням власної технології навчання (до 01.03.2022 р.; оформлене окремим протоколом);
- відкритий позааудиторний захід (до 01.03.2022 р.; оформлене протоколом);
- не менше чотирьох пунктів професійної активності.

АНАЛІЗ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА ????? ЗА МІЖАТЕСТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД

➤ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВИЩОЇ, ПІДТВЕРДЖЕННЯ «ВИКЛАДАЧ МЕТОДИСТ»

- навчально-методичне забезпечення дисциплін(и), яке постійно викладається в міжатаестаційний період (Moodle, електронно, друк) (до 12⁰⁰ - 15.10.21 р.);
- навчально-методичне забезпечення з нових дисциплін(и) в міжатаестаційний період (Moodle, електронно, друк) (до оглядової комісії - грудень);
- методичні розробки затверджені кафедрою, Факультетською Вченою радою, Методичною радою Академії (+ рецензія/внутрішній рецензент за напрямом та до Методичної ради представити витяг із засідання факультетської вченої ради) (до 20.10.2021 р.);
- показове заняття з використанням власної технології навчання (до 01.03.2022 р.; оформлене окремим протоколом);
- відкритий позааудиторний захід (до 01.03.2022 р.; оформлене протоколом);
- не менше чотирьох пунктів професійної активності.

- ▶ Атестаційна комісія відповідно до затвердженого графіка роботи до **15 березня** вивчає педагогічну діяльність осіб, які атестуються (*п.3.3*).
- ▶ Викладачі, які мають педагогічне навантаження з кількох дисциплін, атестуються з тієї дисципліни, котру викладають за спеціальністю. У цьому випадку присвоєна кваліфікаційна категорія поширюється на все педагогічне навантаження.
- ▶ Необхідною умовою при цьому є підвищення кваліфікації для педагогічних працівників з дисциплін інваріантної складової.

до 20.10:

- заяви (10.10)
 - пункти проф.активності (І, вища, методист)
 - методичні розробки + рецензії + витяги (І, вища, методист);
 - витяги із засідань кафедр та факультетських вчених рад;
 - моніторинг НМКД (MOODLE, електронно, друк) – для всіх викладачів;
 - графіки із запланованими датами проведення показових занять
- РЕЗУЛЬТАТ!!! – ЗАТВЕРДЖЕНІ СПИСКИ ВИКЛАДАЧІВ ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ТА ПРОДОВЖЕННЯ ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ ВИКЛАДАЧА ЗА
МІЖАТЕСТ.ПЕРІОД**

**Пункти професійної активності
відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 р. №365
«Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності»**

38. Досягнення у професійній діяльності, які зараховуються за останні п'ять років:

- 1) наявність не менше п'яти публікацій у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection;
- 2) наявність одного патенту на винахід або п'яти деклараційних патентів на винахід чи корисну модель, включаючи секретні, або наявність не менше п'яти свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір;
- 3) наявність виданого підручника чи навчального посібника (включаючи електронні) або монографії (загальним обсягом не менше 5 авторських аркушів), в тому числі видані у співавторстві (обсягом не менше 1,5 авторського аркуша на кожного співавтора);
- 4) наявність виданих навчально-методичних посібників/посібників для самостійної роботи здобувачів вищої освіти та дистанційного навчання, електронних курсів на освітніх платформах ліцензіатів, конспектів лекцій/практикумів/методичних вказівок/рекомендацій/ робочих програм, інших друкованих навчально-методичних праць загальною кількістю три найменування;
- 5) захист дисертації на здобуття наукового ступеня;

- 6) наукове керівництво (консультування) здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня;
- 7) участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена постійної спеціалізованої вченої ради, або члена не менше трьох разових спеціалізованих вчених рад;
- 8) виконання функцій (повноважень, обов'язків) наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проекту), або головного редактора/члена редакційної колегії/експерта (рецензента) наукового видання, включеного до переліку фахових видань України, або іноземного наукового видання, що індексується в бібліографічних базах;
- 9) робота у складі експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій МОН або у складі галузевої експертної ради як експерта Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, або у складі Акредитаційної комісії, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти Акредитаційної комісії, або трьох експертних комісій МОН/зазначеного Агентства, або Науково-методичної ради/науково-методичних комісій (підкомісій) з вищої або фахової передвищої освіти МОН, наукових/науково-методичних/експертних рад органів державної влади та органів місцевого самоврядування, або у складі комісій Державної служби якості освіти із здійснення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю);
- 10) участь у міжнародних наукових та/або освітніх проектах, залучення до міжнародної експертизи, наявність звання “суддя міжнародної категорії”;

11) наукове консультування підприємств, установ, організацій не менше трьох років, що здійснювалося на підставі договору із закладом вищої освіти (науковою установою);

12) наявність апробаційних та/або науково-популярних, та/або консультаційних (дорадчих), та/або науково-експертних публікацій з наукової або професійної тематики загальною кількістю не менше п'яти публікацій;

13) проведення навчальних занять із спеціальних дисциплін іноземною мовою (крім дисциплін мовної підготовки) в обсязі не менше 50 аудиторних годин на навчальний рік;

14) керівництво студентом, який зайняв призове місце на I або II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або робота у складі організаційного комітету / журі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або керівництво постійно діючим студентським науковим гуртком / проблемною групою; керівництво студентом, який став призером або лауреатом Міжнародних, Всеукраїнських мистецьких конкурсів, фестивалів та проектів, робота у складі організаційного комітету або у складі журі міжнародних, всеукраїнських мистецьких конкурсів, інших культурно-мистецьких проектів (для забезпечення провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-творчому) рівні); керівництво здобувачем, який став призером або лауреатом міжнародних мистецьких конкурсів, фестивалів, віднесених до Європейської або Всесвітньої (Світової) асоціації мистецьких конкурсів, фестивалів, робота у складі організаційного комітету або у складі журі зазначених мистецьких конкурсів, фестивалів); керівництво студентом, який брав участь в Олімпійських, Паралімпійських іграх, Всесвітній та Всеукраїнській Універсіаді, чемпіонаті світу, Європи, Європейських іграх, етапах Кубка світу та Європи, чемпіонаті України; виконання обов'язків тренера, помічника тренера національної збірної команди України з видів спорту; виконання обов'язків головного секретаря, головного судді, судді міжнародних та всеукраїнських змагань; керівництво спортивною делегацією; робота у складі організаційного комітету, суддівського корпусу;

15) керівництво школярем, який зайняв призове місце III-IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів, II-III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Національного центру "Мала академія наук України"; участь у журі III-IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів чи II-III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів - членів Національного центру "Мала академія наук України" (крім третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня);

16) наявність статусу учасника бойових дій (для вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти);

17) участь у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки під егідою Організації Об'єднаних Націй (для вищих військових навчальних закладів, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти);

18) участь у міжнародних військових навчаннях (тренуваннях) за участю збройних сил країн - членів НАТО (для вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти);

19) діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях;

20) досвід практичної роботи за спеціальністю не менше п'яти років (крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності).

Взірець метод. реком. до практ. занять

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

ТЕМА: «АНАТОМІЯ КІСТОК ТУЛУБА ТА ЇХ З'ЄДНАННЯ»

Актуальність теми: вивчення скелета людини можна вважати найдавнішим розділом медицини. Первісні знаряддя праці були зроблені з кісток. Кістка стала одним із перших найбільш доступних об'єктів для анатомічного дослідження. У зв'язку з поширеністю захворювань хребта, грудної клітки всебічні знання з будови та функцій скелета тулуба як кісткової основи грудної клітки й таза, опори тіла, місткості для спинного мозку, місця прикріплення м'язів будуть базовими для подальшого засвоєння питань з анатомії, а також клінічних дисциплін.

Мета: вивчити особливості анатомічної будови кісток скелета тулуба, способи їх з'єднання.

Матеріальне забезпечення заняття: скелет, муляж хребтового стовпа, набір хребців, груднина, ребра, анатомічний атлас, таблиці «Скелет людини», «Кістка як орган», «Види суглобів».

Конкретні цілі: на практичному занятті студенти повинні: **(можна виокремити знати, вміти)**

- називати відділи скелета тулуба та кістки, що їх утворюють;
- називати відділи хребтового стовпа;
- знати особливості анатомічної будови хребців;
- порівнювати будову хребців у взаємозв'язку із функціями;
- називати та пояснювати види з'єднань хребтового стовпа;
- називати вигини хребтового стовпа та пояснювати їх значення;
- описувати особливості будови ребер та способи їх з'єднань;
- пояснювати термін «стернальна пункція»;
- вміти розрізняти хребці різних відділів хребтового стовпа, відрізати праве ребро від лівого;
- оволодіти навичками промацувати остисті відростки хребців, яремну вирізу груднини, мечоподібний відросток, реброву дугу, міжреброві проміжки.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ – текстовий матеріал практичного заняття (з малюнками)

Опорно-руховий апарат складається з кісток, їхніх з'єднань та скелетних м'язів. Він забезпечує рух у просторі та опору людському організму. Кістки та їхні з'єднання утворюють пасивну частину опорно-рухового апарату, вони виконують функцію важелів. А м'язи — це активна частина опорно-рухового апарату, під час скорочення яких здійснюються рухи тіла....

ПРАКТИЧНА РОБОТА В ЛАБОРАТОРІЇ АНАТОМІЇ

ХІД РОБОТИ

Завдання І. Розглянути та вивчити особливості анатомічної будови хребців, що формують шийний, грудний, поперековий, крижовий та куприковий відділи хребтового стовпа.

Методика вивчення хребця. Орієнтування хребця у просторі: тіло хребця (найбільш масивну його частину) повернути дотрону, остистий відросток - найдовший непарний відросток - повернути назад, причому він має бути спрямований вниз. Для вивчення анатомії хребця краще взяти хребець з грудного відділу. Тримати його зручніше в лівій руці, а правою, за допомогою дерев'яної указки, знаходити всі анатомічні утвори.

1.1. На шийному хребці знайдіть тіло, дугу, поперечні, суглобові та остистий відростки, поперечний отвір.

1.2. Виберіть із набору хребців І шийний хребець та знайдіть на ньому передню та задню дуги; поперечний отвір.

> **Зверніть увагу на те, що:**

- у І шийного хребця відсутнє тіло та остистий відросток;
- верхні суглобові поверхні бічних частин — це парні ямки овальної форми;
- нижні суглобові поверхні бічних частин випуклі у передньозадньому напрямку;
- передня дуга атланта має на передній поверхні сорбик, а на задній — суглобову ямку для зчленування із зубоподібним відростком II шийного хребця.....

Завдання II. - 3-4 завдання (при 2-годинному занятті).

ГЕСТИВІ ЗАВДАННЯ – не більше 10 тестів

Визначити правильну відповідь.

1. Osteologia – це наука про:

- A. З'єднання кісток
- B. М'язи
- C. Кістки
- D. Внутрішні органи
- E. Тканини

СИТУАЦІЙНІ ЗАДАЧІ – не більше 5 задач

1. При рентгенологічному обстеженні пацієнта було виявлено грижу міжхребцевого диску грудного відділу хребтового стовпа. Який вид з'єднання між хребцями зазнав патологічних змін?

ПИТАННЯ ДЛЯ ПОВТОРЕННЯ ТА САМОКОНТРОЛЮ – не менше 10 питань

1. Які відділи скелету утворюють скелет тулуба?
2. Назвати відділи хребтового стовпа.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова): - не більше 4-5 джерел

1. Головацький А.С., Черкасов В.Г., Сапін М.Р., Федонюк Я.І. Анатомія людини. У трьох томах. — Вінниця: Нова книга, 2006.
2. Шапаренко П.П., Смольський Л.П. Анатомія людини. У двох томах. — Київ: Здоров'я, 2003.
3. Сакевич В.І., Мастерів Ю.І., Сакевич Р.П. Посібник для практичних занять з анатомії та фізіології з основами патології. — К.: Здоров'я, 2003. — 514 с.
4. Матешук-Вацеба Л.Р. Нормальна анатомія: навч.-метод. посіб. — Львів: Поклик сумління, 1997. — 269 с.
5. Філімонов В.І. Фізіологія людини у питаннях та відповідях: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. — Вінниця: Нова книга, 2009. — 488 с.

Додаткова: - не більше 5-7 джерел

1. Бобрик І.І., Ковешніков В.Г. Міжнародна анатомічна номенклатура. — К.: Здоров'я, 2001. — 328 с.
2. Сидоренко П.І. та ін. Анатомія та фізіологія людини: підручник. — 3-тє вид., випр. — К.: Медицина, 2011. — 248 с.
3. Свиридов О.М. Анатомія людини / за ред. І.І. Бобрика. — К.: Вища школа, 2001. — 399 с.
4. Філімонов В.І. Фізіологія людини в запитаннях і відповідях. — Вінниця: Нова книга, 2010. — 456 с.
5. Михалевич Р.Ф. Анатомія та фізіологія з основами патології. — К.: Здоров'я, 2001. — 175 с.

Взірець метод. реком. до курсу лекцій

ЛЕКЦІЯ

з дисципліни «Анатомія з топографічною анатомією голови та шиї»

ТЕМА: «АНАТОМІЯ КІСТОК ВЕРХНЬОЇ КІНЦІВКИ, ЇХ З'ЄДНАННЯ»

Актуальність теми: у процесі тривалої трудової діяльності верхня кінцівка у людини пристосувалася до виконання різноманітних рухів, необхідних під час виконання роботи. Кістки верхньої кінцівки, на відміну від кісток нижньої кінцівки, більш тонкі й легкі, окрім того, вони з'єднуються між собою рухомими з'єднаннями, що не обмежує обсяг рухів.

Всебічне вивчення кісток верхньої кінцівки необхідне для засвоєння початку і місця прикріплення м'язів. Крім того, кістковий остов рук часто пошкоджується, що вимагає проведення лікувальних маніпуляцій. Знання будови скелета верхньої кінцівки необхідні для подальшого вивчення клінічних дисциплін і надання першої медичної допомоги при травмах.

Мета: вивчити особливості будови кісток скелета плечового пояса та кісток вільної верхньої кінцівки, види з'єднань кісток між собою.

ПЛАН – не більше 5-6 пунктів

1. Кістки плечового пояса.
2. Кістки вільної верхньої кінцівки.
3. З'єднання кісток верхньої кінцівки:
 - 3.1. перервні з'єднання (суглоби);
 - 3.2. неперервні з'єднання (синдесмози).

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

Головна:

1. Анатомія людини. О.І.Свирідов. За ред. проф. І.І.Бобріка. – К.: Вища школа, 2001. – с.68-73,95-100.
2. Чардаков В.Г., Бобрік І.І., Гуміський Ю.Й., Ковальчук О.І. Міжнародна анатомічна термінологія. – В: Нова книга, 2010, 392 с.

Додаткова:

1. Федонюк Я.І. Анатомія і фізіологія з патологією. – Т.: Укрмедкнига, 2001. – с. 146-151.
2. Сакевич В.І., Мастеров Ю.І., Сакевич Р.П. Посібник для практичних занять з анатомії та фізіології з основами патології. – К.: Здоров'я, 2003. – с.73-85.
3. Головацький А.С., Чардаков В.Г., Садін М.Р., Федонюк Я.І. Анатомія людини (т.1). – В: Нова книга, 2006. – с.140-150.
4. Матеєв-Васеба Л.Р. Нормальна анатомія. - Л.: «Поклик сумління», 1997. – с. 37-40.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЇ

Скелет верхньої кінцівки складається з плечового пояса і вільної кінцівки. Пояс складається з двох кісток - ключиці і лопатки. Вільна кінцівка має три відділи: плече (плечова кістка), передпліччя (променева та ліктьова кістки) і кисть. Кисть поділяється на: зап'ясток (складається з 8 кісток), п'ясток і фаланги пальців.

1. КІСТКИ ПЛЕЧОВОГО ПОЯСА

Лопатка (scapula) - плоска, трикутної форми кістка. Вона має верхній, нижній та латеральний (бічний) кути; передню (реберну) і задню (спинну) поверхні; медіальний (приєднаний), латеральний (бічний) та верхній краї. На латеральному куті знаходиться суглобова западина для головки плечової кістки. Спинна поверхня великим кістковим гребнем - лопатковою остю (*spina scapulae*) поділяється на верхню - надостку та нижню - підостку ямки. Лопаткова ость продовжується у плечовий відросток - акроміон (*acromion*), на якому знаходиться суглобова поверхня для зчленування з ключицею. Над верхнім краєм лопатки, поблизу суглобової западини, знаходиться дзвобоподібний відросток.

Ключиця (clavicula) - це S-подібно вигнута кістка, яка розміщується між ключичною вирізкою груднини і акроміальним відростком лопатки. В ключиці розрізняють тіло округлої форми та два кінці: потовщений груднинний і сплюснений зверху униз акроміальний. Вона зумовлює рухи верхньої кінцівки, відстаючи плечовий суглоб на потрібну відстань від грудної клітки.

2. КІСТКИ ВІЛЬНОЇ ВЕРХНЬОЇ КІНЦІВКИ

Плечова кістка (humerus) - належить до довгих кісток. Вона має тіло і два кінці - проксимальний та дистальний. На проксимальному кінці розрізняють головку, анатомічну шийку, нижче - хірургічну шийку (місце найчастіших переломів). На тілі спіралеподібно проходить борозна променевого нерва. Дистальний кінець несе на собі виросток для з'єднання з кістками передпліччя і два надвіростки - латеральний (бічний) та медіальний (приєднаний). Над виростком спереду знаходиться вінцева ямка, ззаду - ямка ліктьового відростка.

Ліктьова кістка (ulna) розташована з медіальної сторони передпліччя з боку V пальця (мізинця). Це довга кістка, яка на верхньому (проксимальному) кінці має два відростки - ліктьовий та вінцевий, а між ними розташована бджолоподібна вирізка. Нижній (дистальний) кінець несе на собі головку і шилоподібний відросток.

Щоб відрізнити праву кістку від лівої, слід пам'ятати, що променева вирізка обернена назовні, ліктьовий відросток - догори, а вінцевий - уперед.

Променева кістка (radius) розташована з латеральної сторони передпліччя (з боку великого пальця). Вона теж належить до довгих трубчастих кісток. Її верхній (проксимальний) кінець представлений головкою, під якою знаходиться шийка. На нижньому (дистальному) кінці розрізняють зап'ясткову суглобову поверхню, ліктьову вирізку та шилоподібний відросток. Тіла обох кісток передпліччя мають тригранну форму, а загострені краї, що повернуті один до одного, називаються міжкістковими.

Щоб відрізнити праву променеву кістку від лівої, слід пам'ятати, що верхній кінець кістки тонший, ніж нижній, передня поверхня вгнута, а шилоподібний відросток розміщується на бічному (латеральному) краї нижнього кінця.

Кістки кисті (ossa manus) складаються з кісток зап'ястка, п'ястка та пальців...

Як з'їсти слона?

